

Nazwa kierunku kształcenia:

Psychologia

Rodzaj przedmiotu: podstawowy

Opiekun: prof. nadzw. dr hab. Henryk Gasiul

Poziom studiów (I lub II stopnia): Jednolite magisterskie

Tryb studiów: Stacjonarne

Profil kształcenia (ogólnoakademicki czy praktyczny): ogólnoakademicki

Nazwa modułu (przedmiotu) kształcenia: Psychologia osobowości (PSY-M.D/5343)

Forma zajęć i punkty ECTS

	Liczba godzin	Punkty ECTS	Sposób zaliczenia
wykłady	30		egzamin
ćwiczenia	30		zaliczenie z oceną
konsultacje	40		bez oceny
praca własna	75		
Razem	175	7	

Cele kształcenia

zasadniczym celem i zadaniem jest zapoznanie z możliwościami interpretacji indywidualności i niepowtarzalności człowieka. Student zatem powinien posiadać wiedzę na temat różnych podejść do interpretacji osobowości, powinien rozumieć przyczyn odmienności interpretacyjnych, posiadać umiejętności wyjaśniania mechanizmów kreujących indywidualność i rozwój osobowości. Ponadto, celem jest wykształcenie umiejętności posługiwania się odpowiednimi technikami diagnostycznymi, będącymi rezultatem przyjęcia danej perspektywy interpretacji osobowości. Nabyte umiejętności winny stanowić podstawę do rozwoju kompetencji w zakresie doboru metod diagnostycznych, trafności rozpoznawania i rozumienia wagi zróżnicowanych podejść do interpretacji osobowości.

Efekty uczenia się

Kategoria: WIEDZA		
SYMBOL EFEKTU KSZTAŁCENIA	OPIS EFEKTU KSZTAŁCENIA	ODNIESIENIE EFEKTU DO EFEKTU KIERUNKOWEGO
P_W1	rozumie na czym polegają różnice pomiędzy tradycjami badawczymi w psychologii osobowości, zna podstawowe kierunki klasycznej psychologii i ich wkład do rozwoju psychologii osobowości; posiada wiedzę na temat kryteriów jaki powinna spełniać teoria osobowości; orientuje się w zakresie podstawowych podejść do interpretacji cech osobowości; rozumie na czym polega słabość podejścia cechowego i zna rozwiązania proponowane przez teorie poznawczo- społeczne; jest zorientowany w specyfice interpretacji osobowości z perspektywy psychoanalizy oraz zróżnicowania w ramach podejścia psychoanalitycznego; rozumie znaczenie kultury oraz ewolucji w rozwoju osobowości; rozumie odmienność interpretacji osobowości z perspektywy aktywistyczno- regulacyjnej, organicystycznej, poznawczej, egzystencjalnej	Ps_A_W01 Ps_A_W02 Ps_A_W03 Ps_A_W08 Ps_A_W09
Kategoria: UMIEJĘTNOŚCI		
SYMBOL EFEKTU KSZTAŁCENIA	OPIS EFEKTU KSZTAŁCENIA	ODNIESIENIE EFEKTU DO EFEKTU KIERUNKOWEGO
P_U1	Identyfikuje korzenie współczesnych teorii osobowości, umie rozpoznać różnice pomiędzy wiedzą potoczną i naukową; rozpoznaje i identyfikuje odmienność różnych interpretacji cech osobowości, wyjaśnić stałość międzysytuacyjną, czynniki odpowiadające za rozwój osobowości. Jest w stanie rozpoznać odmienność interpretacji osobowości z różnych perspektyw (psychoanaliza, behawioryzm, poznawcze podejście, fenomenologiczne, humanistyczne, itd.), wyjaśnić niepowtarzalność jednostkową poprzez odwołanie się do właściwych podejść psychologicznych;	Ps_A_U01 Ps_A_U04 Ps_A_U06 Ps_A_U07 Ps_A_U08
Kategoria: KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
SYMBOL EFEKTU KSZTAŁCENIA	OPIS EFEKTU KSZTAŁCENIA	ODNIESIENIE EFEKTU DO EFEKTU KIERUNKOWEGO
P_K1	Jest w stanie ocenić wartość współczesnych interpretacji osobowości dla wyjaśnienia różnic indywidualnych i niepowtarzalności jednostkowej; jest kompetentny w identyfikowaniu sposobów interpretacji i badania osobowości; przestrzegać zasad interpretacji osobowości zgodnych z właściwym podejściem teoretycznym; wybierać właściwe dla wyjaśnienia mechanizmów i patologii osobowości interpretacje.	Ps_A_K01 Ps_A_K08

Treści programowe przedmiotu

NUMER	OPIS ZAGADNIENIA	FORMA ZAJĘĆ	LICZBA GODZIN
1	Korzenie i tradycje w badawcze psychologii osobowości. Wkład klasycznej psychologii do współczesnych teorii osobowości. Współczesny kształt psychologii osobowości (tradycje badawcze, okresy). Kontrowersje wokół psychologii osobowości. Wiedza potoczna a wiedza naukowa o osobowości; Przyrodniczy i humanistyczny model interpretacji osobowości; Kryteria teorii osobowości; Teoria osobowości jako ogólna teoria zachowania; O metodach stosowanych w psychologii osobowości; Perspektywy analizy teorii osobowości	wykłady ćwiczenia	4 / 8 4 / 8
2	Podmiot i jego właściwości - teorie cech. Podstawowe sposoby i strategie interpretacji cech we współczesnej psychologii; Konstytucjonalne teorie osobowości; Cechy jako realnie istniejące struktury neuropsychiczne; (cechy jako właściwości adaptacyjne w propozycji R.Cloningera; czynnikowa teoria osobowości H.J.Eysencka;; neurofizjologiczne podstawy ekstrawersji i neurotyzmu - kontrowersje i rozwiązania; humanistyczne podejście G.Allporta. Człowiek jako podmiot i jego właściwości - leksykalno - statystyczne podejście do interpretacji cech osobowości. Czynnikiowa teoria cech R.Cattella; Wielka Piątka jako efekt analiz leksykalno- statystycznych; cechy jako właściwości interpersonalne; cechy jako konstrukcje społeczne. Techniki badania cech - kwestionariusze Cattella, Eysencka (EPQ-R), Costy i McCrae (NEO-FFI, NEO-PI-R)	wykłady ćwiczenia	5 / 17 12 / 17
3	Kontrowersje wokół teorii cech - sytuacjonizm a teorie cech. Sposoby rozwiązania dylematu sytuacja - cecha - w obronie teorii cech; relacja podmiot-sytuacja - sięgając ku przeszłości (podejście Dollarda i Millera, teoria Skinnera); interpretacja relacji podmiot - sytuacja w teorii pola K.Lewina. Interakcyjne modele cech - ogólne współczesne trendy interpretacji - modele oparte na społecznym uczeniu i procesach regulacji (propozycja J.Rottera ,podejście interakcyjne A.Bandury, osobowość w interpretacji W.Mischela). Wybrane narzędzia do badania oczekiwań (skala I-E Rottera, Skala I-E w Pracy)	wykłady ćwiczenia	3 / 6 3 / 6
4	Podmiot kształtowany w procesie adaptacji - od natury biologicznej ku naturze kreowanej przez kulturę. Proces adaptacji jako podstawa rozwoju osobowości (współczesne trendy interpretacyjne; społeczno - analityczna interpretacja osobowości według R.Hogana Kultura i jej znaczenie - teorie kulturowe osobowości (kultura a osobowość w interpretacji szkoły wzorców kulturowych). Współczesne kierunki badań nad relacją kultura - osobowość (uwarunkowanie środowiskowo- kulturowe a osobowość; problem akulturacji a rozwój osobowości; transmisja kulturowa jako czynnik kreujący osobowość; Uniwersalia kulturowe a osobowość)	wykłady	2 / 2
5	Ewolucja podstawą osobowości. Podmiot i jego potrzeby naturalne w interakcji - psychoanaliza S.Freuda. Podmiot i kultura wpisana w naturę a indywidualna linia rozwoju - C.G.Jung. Podmiot i jego potrzeby a formy adaptacji do społeczności i kultury. Kultura a potrzeby podmiotu- perspektywa psychoanalityczna E.Fromma; propozycja H.S.Sullivana; propozycja K.Horney; człowiek i jego dążenie do twórczej adaptacji - podstawy teorii A.Adlera. Uwagi o teoriach relacji z obiektem. Psychoanaliza - sposoby opisu, pomiaru i interpretacji osobowości. Metody projekcyjne Narzędzia do badania narcyzmu (Inwentarz Osobowości Narcystycznej Ruskina i Halla), nadziei podstawowej (Kwestionariusz Nadziei Podstawowej), osobowości autorytarnej (Skala Dyrektywności Raya).	wykłady ćwiczenia	6 / 10 4 / 10
6	Człowiek jako podmiot w procesie adaptacji i rozwoju własnego potencjału - ku odkrywaniu własnej tożsamości. Psychologia ego H.Hartmanna ;kompetencja jako cel rozwoju i adaptacji - propozycja R.White'a; teoria psychospołecznego rozwoju ego E.H.Eriksona; kontynuatorzy myśli eriksonowskiej; dążenie do spełnienia jako cel rozwoju w ujęciu Ch.Buhler.	wykłady	2 / 2

NUMER	OPIS ZAGADNIENIA	FORMA ZAJĘĆ	LICZBA GODZIN
7	Człowiek jako podmiot działający i samoregulujący - aktywistyczno-regulacyjne teorie osobowości. Ogólne podstawy teorii aktywistyczno - regulacyjnych (teoria Leontjewa). Teorie polskich psychologów- osobowość w interpretacji S.Gerstmanna; osobowość jako system tworzący i realizujący plany - propozycja T.Mądrzyckiego; regulacyjna Teoria Osobowości J.Reykowskiego; osobowość jako organizacja informacji w interpretacji W.Łukaszewskiego; zadania podstawą rozwoju osobowości w interpretacji K.Obuchowskiego. Główne współczesne problemy aktywistycznej interpretacji	wykłady	2 / 2
8	Od spełnienia potrzeb i doświadczania siebie ku tworzeniu własnej tożsamości w interakcji. Organicystyczne interpretacja - jeden motyw podstawą kształtowania osobowości (idee A.Angyala, P.Lecky syndromy osobowości w ujęciu A.Maslowa; dążenie do samorealizacji a rozwój osobowości - interpretacja C.R.Rogersa). Człowiek jako istota rozumiejąca i doświadczająca - antycypacja podstawą osobowości w analizie G.A.Kelly'ego Od potrzeb ku narracji - personologia H.Murraya. Podmiot doświadczający w interpretacji H.J.M.Hermansa - w stronę „dialogowego ja”. Narzędzia do badania obrazu samego siebie (Q-sort Rogersa, technika Butlera i Haigha, testy do pomiaru potrzeb wg Murraya, ACL); REP Test Kelly'ego	wykłady ćwiczenia	4 / 9 5 / 9
9	Człowiek jako podmiot odkrywający sens - egzystencjalna psychologia osobowości. W stronę podmiotu osobowego . Podstawowe założenia psychologii egzystencjalnej. Stawanie się w interpretacji L.Binswanger, R.Maya. Wola sensu jako podstawa rozwoju osobowości w teorii V.Frankla Człowiek jako podmiot osobowy w interpretacji K.Popielskiego. Personalistyczne ujęcie osobowości - propozycja autorska. Metody badania poczucia sensu życia, wymiary noetyczne	wykłady ćwiczenia	2 / 4 2 / 4

Warunki zaliczenia

WYKŁADY

FORMA ZALICZENIA	WAGA FORMY ZALICZENIA
Egzamin	40
Obecność na zajęciach	10
Praca na zajęciach	10
Zaliczenie końcowe ćwiczeń	40

ĆWICZENIA

FORMA ZALICZENIA	WAGA FORMY ZALICZENIA
Obecność na zajęciach	40
Praca na zajęciach	20
Zaliczenie końcowe ćwiczeń	40

Metody kształcenia

- multimedialna prezentacja wyników badań
- analiza case study
- analiza i interpretacja najnowszych wyników badań
- Ćwiczenia prowadzone metodą interaktywną
- Dyskusja grupowa
- Konwersatorium realizowane metodą interaktywną
- prezentacja
- wykład
- wykład uzupełniony prezentacją

Literatura przedmiotu (obowiązkowa)

- Gasiul Henryk. Psychologia osobowości. Nurty teorie koncepcje 2012

Literatura przedmiotu (uzupełniająca)

- Ashcraft, D. . Teorie osobowości. Studia przypadków 2001
- Galdowa, A. (red.). Klasyczne i współczesne koncepcje osobowości 1999
- Hall, C.S., Lindzey, G., Campbell, J.B. . Teorie osobowości 2004
- Oleś, P. . Wprowadzenie do psychologii osobowości 2003
- Pervin, L.A., John, O.P.. Osobowość. Teoria i badania 2002
- Siek, S. . Wybrane metody badania osobowości 1983

Odniesienie efektów przedmiotowych do efektów kierunkowych, treści kształcenia, metod weryfikacji

SYMBOL EFEKTU KSZTAŁCENIA	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO EFEKTU KIERUNKOWEGO	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO TREŚCI KSZTAŁCENIA (NAUCZANIA)	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO METODY WERYFIKACJI
WIEDZA			
P_W1	Ps_A_W01 Ps_A_W02 Ps_A_W03 Ps_A_W08 Ps_A_W09	1 2 3 4 5 6 7 8 9	aktywny udział w dyskusji nad trafnością doboru narzędzi badawczych Egzamin pisemny Egzamin pisemny (wykłady) egzamin testowy z wykładów. Test zawiera 30 pytań z wielokrotnym wyborem.
SYMBOL EFEKTU KSZTAŁCENIA	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO EFEKTU KIERUNKOWEGO	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO TREŚCI KSZTAŁCENIA (NAUCZANIA)	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO METODY WERYFIKACJI
UMIĘJĘTNOŚCI			
P_U1	Ps_A_U01 Ps_A_U04 Ps_A_U06 Ps_A_U07 Ps_A_U08	1 2 5 8 9	aktywny udział w dyskusji ćwiczenia do wykonania obecność na zajęciach potrafi posługiwać się testami do badania osobowości samodzielne stosowanie testów
SYMBOL EFEKTU KSZTAŁCENIA	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO EFEKTU KIERUNKOWEGO	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO TREŚCI KSZTAŁCENIA (NAUCZANIA)	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO METODY WERYFIKACJI
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
P_K1	Ps_A_K01 Ps_A_K08	2 3 5 8 9	aktywny udział w dyskusji nad trafnością doboru narzędzi badawczych kompetencja w w zakresie możliwości trafności diagnozy krytyczna postawa dotycząca wartości narzędzi testowych obecność na zajęciach potrafi posługiwać się testami do badania osobowości samodzielne stosowanie testów